

## **Kahden sosiaaliohjaajan viran perustaminen lasten ja nuorten palvelujen vastuualueelle**

711/01.01.00/2019

Petu 17.12.2019 § 126

Lasten ja nuorten vastuualueella on tällä hetkellä kolme sosiaalityöntekijän virkaa, lastenvalvoja-sosiaalityöntekijän virka, kolme sosiaaliohjaajan virkaa, perheneuvolan sosiaalityöntekijän virka ja psykologin toimi, palveluohjaajan virka, kaksi lapsiperheiden kotipalvelun työntekijän toimea, maahanmuutto-ohjaajan määräaikainen toimi sekä johtavan sosiaalityöntekijän virka.

Lapsiperheiden sosiaalipalvelujen sosiaaliohjaajat toimivat monipuolisesti mm. sosiaaliohjauksen, perhetyön ja tukihenkilön tehtävissä, sosiaalityöntekijöiden työparina sekä virka-aikaisessa sosiaalipäivystyksessä.

Tällä hetkellä lasten ja nuorten palvelujen kolmesta sosiaalityöntekijän virasta on täytettynä kaksi. Näillä kahdella sosiaalityöntekijällä on asiakkaitaan yhteensä 211 lasta. Tammi-marraskuussa 2019 sosiaalihuoltolain mukaisia palveluita on saanut 32 lasta, kun lastensuojelupalvelujen piirissä on ollut 178 lasta. Lain henki kuitenkin on se, että sosiaalihuoltolain mukaisen palvelujen piirissä asiakkaita tulisi olla enemmän kuin lastensuojeluasiakkaita, koska lastensuojeluasiakkuuden kynnyks on nykyisin huomattavasti aiempaa korkeampi. Lasten ja nuorten palveluissa sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja saaneiden lasten ja lastensuojeluasiakkaiden lukumäärät ovat siten väärässä suhteessa johtuen siitä, että varhaisen tuen palveluita ei ole ehditty tarjota riittävästi.

Kolmenkin sosiaalityöntekijän kesken jaettuna asiakasmäärät ylittävät kohtuullisesti hallittavissa olevat asiakasmäärät. Sosiaalityöntekijöiden työ keskittyy tällä hetkellä erityisen tuen tarpeessa oleviin, kiireellisiä toimia vaativiin asiakkaisiin, ts. lastensuojelun asiakkuuksiin, vaikkakaan niitäkään ei ole mahdollista hoitaa lain edellyttämällä tavalla. Sosiaalityöntekijät eivät ehdi paneutua sosiaalihuoltolain mukaisissa asiakkuuksissa oleviin lapsiin, jotka itse asiassa kuuluvat lainkin mukaan sosiaaliohjaajan tehtäviin. Käytännössä siis sosiaalihuoltolain mukaisessa asiakkuudessa olevat lapset jäävät ennalta ehkäisevän tuen puuttuessa vaille tarvitsemaansa oikea-aikaista apua, ja sen vuoksi helposti tulevat sen jälkeen lastensuojeluasiakkaiksi.

Sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien asiakasmäärät ovat jo pitkään olleet niin suuret, että ostopalveluihin on jouduttu turvautumaan enenevässä määrin asiakkaiden palveluntarpeeseen vastaamiseksi. Talousarviovuonna 2019 tammi-marraskuussa on käytetty lastensuojelun avohuollon ja sosiaalihuoltolain mukaisiin ostopalveluihin yhteensä n. 550 000 €. Näistä palveluista suurin osa on tukihenkilötyötä ja perhetyötä, joista valtaosa olisi riittävien sosiaaliohjaajaresurssien turvin mahdollista toteuttaa edullisimmin kunnan omana palveluna. Olisi ehdottoman tärkeää, että perhetyötä tekevät sosiaaliohjaajat voisivat keskittää työnsä yksinomaan perhetyöhön,

jolloin perhetyön ostopalvelujen tarve vähenisi välittömästi ja saataisiin huomattavia kustannussäästöjä. Lasten ja perheiden etu ja työn tuloksellisuus myös edellyttävät luottamuksen luomista asiakassuhteessa ja siis tuttua työntekijää, mikä ei ostopalvelussa välttämättä toteudu siinä määrin kuin kunnan omana palveluna. Lastensuojelun jälkihuollon päättymisikärajan noustessa nykyisestä 21 vuodesta 25 vuoteen sosiaaliohjaajien työpanoksen tarve lastensuojelussa kasvaa. Panostamalla lapsiperheiden ja nuorten ennalta ehkäiseviin palveluihin voidaan vähentää huostaanottojen tarvetta. Eurassa on tammi-marraskuussa 2019 tehty 50 lastensuojelun sijoitusta, joista 14 huostaanottoon liittyvää sijoitusta. Lukumäärässä ovat mukana myös lyhytaikaiset sijoitukset. Yhden lapsen laitossijoitus maksaa vuodessa n. 110 000€. Lasten ja nuorten laitoshoidon kustannukset ovat nousseet viimeisen kahden vuoden aikana 400 000 euroa ja perhehoidon kustannukset 120 000 euroa.

Nykyinen työntekijäresurssi ei mahdollista riittävästi ennaltaehkäisevien palvelujen tarjoamista perheille, ei lasten kuulemisia tai heidän kasvuolonsa ja tilanteidensa seuranta. Valtaosa sosiaalihuoltolain mukaisista yhteydenotoista on yksinomaan sosiaaliohjaajan hoidettavissa. Sosiaaliohjaaja myös voisi paneutua palvelutarpeiden arviointeihin huolellisesti lain edellyttämällä tavalla, jolloin lapsi ja hänen perheensä tulisivat ajoissa kuulluiksi ja he pääsisivät tarvittaessa nopeasti myös moniammatillisien tuen piiriin. Työntekijäresurssin lisääminen mahdollistaa pienemmät työntekijäkohtaiset asiakasmäärät ja huomattavat kustannussäästöt sekä tarjoaisi asiakaslähtöisesti lapsen edun mukaisesti mahdollisuuden perheille saada myös heidän itsensä kaipaamaansa varhaista tukea. Vuosina 2016 ja 2017 saatujen jälkihuollon ja lapsiperheiden kotipalvelun työntekijöiden lisäresurssin jälkeen lastensuojelun jälkihuoltoa ja lapsiperheiden kotipalvelua on toteutettu ostopalveluna vain erityistilanteissa. Nykyinen sosiaalihuoltolaki edellyttää kunnilta entistä enemmän varhaista lapsiperheiden tukea ja panostusta ennalta ehkäisevään työhön, joka edullisimmillaan on toteutettavissa kunnan oman ammattitaitoisien henkilöstön turvin. Myös nuorille, tuleville isille ja äideille oikea-aikaisesti ja oikeanlaisena tarjottu varhainen tuki on todellinen itsensä takaisin maksava investointi heidän henkilökohtaiseen ja myös kunnan tulevaisuuteen. Siihen panostaminen mahdollistaa myös ylisukupolvisten asiakkuuksien katkaisemisen.

Kelpoisuusvaatimuksena sosiaaliohjaajan virkaan on sosiaalihuollon ammattihenkilöstä annetun lain 817/2015 8 §:n mukainen sosiaalialalle soveltuva ammattikorkeakoulututkinto ja kelpoisuus. Arvioitu vuosikustannus on noin 70 000 €. Palkkakustannukset on huomioitu vuoden 2020 talousarviossa.

**Valmistelu ja lisätiedot:** vs. johtava sosiaalityöntekijä Arja Theis, puh. 044 422 4418.

Ehdotus

Perusturvajohtaja:

Perusturvalautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle kahden (2) sosiaaliohjaajan viran perustamista lasten- ja nuorten palveluiden vastuualueelle lapsiperheiden sosiaalipalveluihin ja pyytää viroille täyttölupaa 1.2.2020 lukien.

Päätös

Perusturvalautakunta:

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

---

Khall 13.01.2020 § 8

Hallintosäännön 23 § mukaan kunnanhallituksen tehtävänä on erityisesti henkilöstöpolitiikan johtaminen (mm. työhyvinvointi, työsuojelu, henkilöstön osaaminen ja kehittäminen, johtaminen ja esimiestyö, palkkausjärjestelmä, yhteistoimintamenettely).

Hallintosäännön 31 § mukaan kunnanhallitus päättää viran perustamisesta ja lakkauttamisesta. Työsopimussuhteisen palvelussuhteen osalta toimitaan vastaavasti mitä virkasuhteesta on määrätty tässä pykälässä.

Valtuuston 26.8.2019 (§ 63) osittain hyväksymän vakauttamisohjelman mukaan perusturvapalveluiden palvelualueelle päätettiin toteuttaa seuraava toimenpide:

"Lastensuojeluresurssin lisääminen viime vuosien merkittävänkustannusten kasvun hillitsemiseksi. Tämä mahdollistaisi lapsiperheiden sosiaalipalveluihin uuden organisaatorakenteen, jossa nykyisten sosiaalityön korjaavien toimien rinnalla tehdään tiiviimpää ennaltaehkäisevää työtä."

Tavoitteelliseksi nettokustannusvaikutukseksi kahden sosiaaliohjaajan viran perustamiselle on asetettu -120 000 euroa.

**Valmistelu ja lisätiedot:** Hallintojohtaja Kari Kankaanranta, puh. 044 422 4020.

Ehdotus

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus perustaa kaksi sosiaaliohjaajan virkaa lasten- ja nuorten palveluiden vastuualueelle lapsiperheiden sosiaalipalveluihin.

**Päätös**

Kunnanhallitus:

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

---